

แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา
ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
สู่การพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสาร “แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ สู่การพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน” ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๒ เนื่องจากมีความ เปลี่ยนแปลงในเรื่องต่างๆหลายประการ ทั้งการวางระบบการประกันคุณภาพที่ให้อิสระแก่โรงเรียนในการ ออกแบบ วางระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีการประเมินผลการ ดำเนินงานแบบองค์รวม รวมทั้งการจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่ไม่เน้นรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัด กำหนด แต่ให้สามารถอธิบายระดับคุณภาพของโรงเรียน มีหลักฐานสนับสนุนผลการประเมินตนเอง และ แผนพัฒนาเพื่อให้ได้มาตรฐานที่สูงขึ้น

เนื้อหาสาระของเอกสาร ประกอบด้วย บทนำ แผนภูมิ (Flow Chart) การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา การศึกษา วิเคราะห์ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรฐาน การศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ และ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑ การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และบทส่งท้ายเกี่ยวกับ หน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดและ สมศ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๖๒ ให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ผู้เรียน ผู้บริหาร และครู มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่น ให้การยอมรับและร่วมมือในการบริหารจัดการโรงเรียนให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเป็นวิถีชีวิต

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	๑
สารบัญ.....	๒
บทนำ.....	๓
แผนภูมิ (Flow Chart) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสู่การพัฒนาที่ต่อเนื่อง และยั่งยืน.....	๕
ขั้นที่ ๑ ศึกษา วิเคราะห์ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรฐาน การศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ และ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑ (มาตรฐาน/ ประเด็นพิจารณา/คำอธิบายมาตรฐาน/การให้ระดับคุณภาพ).....	๖
กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑.....	๖
ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑.....	๑๔
มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑.....	๑๒
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑.....	๑๖
มาตรฐานการศึกษา คำอธิบาย และระดับคุณภาพ.....	๑๙
ขั้นที่ ๒ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	๒๗
ขั้นที่ ๓ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา.....	๓๒
ขั้นที่ ๔ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	๓๘
ขั้นที่ ๕ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	๔๑
รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่.....	๔๘
ขั้นที่ ๖ ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน.....	๕๖
ขั้นที่ ๗ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR).....	๕๗
บทส่งท้าย.....	๖๑
คณะจัดทำเอกสาร.....	๖๒

แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา มัธยมศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ สู่การพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมส่วนรวม ดังนั้นคุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา ในบริบทของสังคมไทยปัจจุบัน รูปแบบการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในระบบ ดังนั้น สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกันทั้งในด้าน งบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือ แม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยเอื้ออื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุน จากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้ง ปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามบริบทและความต้องการของตนเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพในการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ประกอบกับได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับ ก่อนที่จะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป โดยให้มีการปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้น้อยลง กระชับ และสะท้อนคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก ลดภาระในการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน ปรับกระบวนการที่ซับซ้อนในการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้น สามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล นอกจากนี้แล้ว ในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม มีหนังสือแจ้งเรื่องคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ

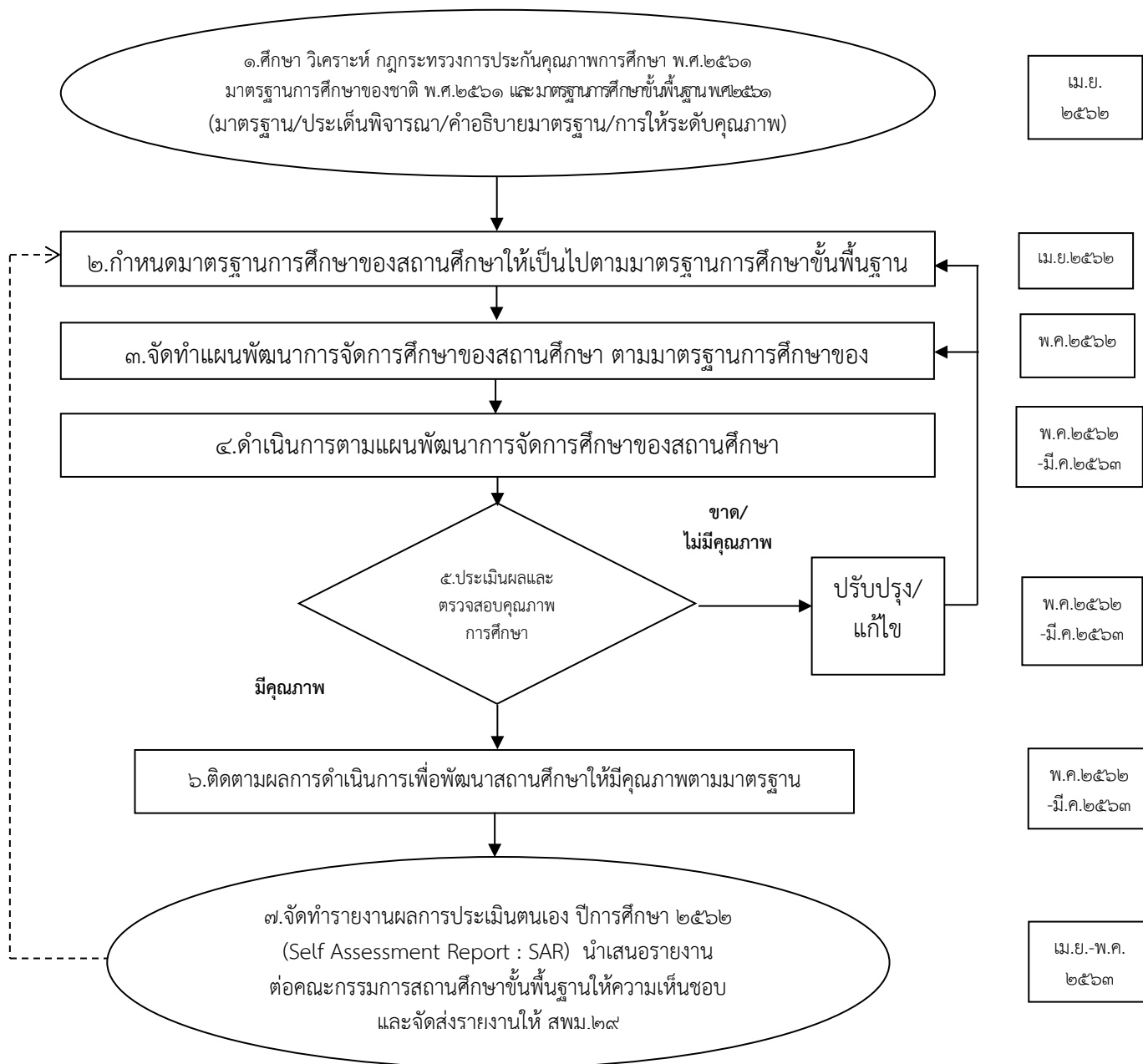
พ.ศ.๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ และมีมติให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษา ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งส่งเสริม กำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา นั้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ ได้จัดทำแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดนำไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของโรงเรียน ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ดังนี้

แผนภูมิ (Flow Chart)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สู่การพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

ขั้นที่ ๑ ศึกษา วิเคราะห์ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ และ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑ (มาตรฐาน/ประเด็นพิจารณา/คำอธิบายมาตรฐาน/การให้ระดับคุณภาพ)

หลักการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทุกคนทุกฝ่าย ควรตระหนักและให้ความสำคัญ คือ ๑) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจที่แต่ละคนได้รับ มอบหมาย ๒) การประกันคุณภาพมุ่งพัฒนางานตามความรับผิดชอบของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น เพราะผล การพัฒนาของแต่ละคน ก็คือ ผลรวมของการพัฒนาทั้งสถานศึกษา ๓) การประกันคุณภาพเน้นการพัฒนา คุณภาพการศึกษา โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำเพื่อเตรียมรับการประเมินเป็นครั้งคราวเท่านั้น ๔) การประกันคุณภาพต้องเกิดจากความร่วมมือ ของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถว่าจ้างหรือขอให้บุคคลอื่นๆ ดำเนินการแทนได้ และ ๕) การประกัน คุณภาพต้องเกิดจากการยอมรับและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา

ดังนั้น ทุกคนควรจะได้เริ่มต้นจากการทำความเข้าใจร่วมกันอย่างชัดเจนเกี่ยวกับกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ และมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑ (มาตรฐาน/ประเด็นพิจารณา/คำอธิบายมาตรฐาน/การให้ระดับคุณภาพ) ดังนี้

กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

หน้า ๓

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๑ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

**กฎกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๑**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ มาตรา ๔๗ วรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อ ๓ ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๔ เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามข้อ ๓ แล้วให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

ให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์

(น.พ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่แนวทางในการดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อนความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควรปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๑

**วิเคราะห์บทบาท หน้าที่ของโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาและ สมศ.
ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑**

รายการ	ผลการวิเคราะห์
นิยามศัพท์ “การประกัน คุณภาพ การศึกษา”	๑. มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ๒. มีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น ๓. เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล
“สำนักงาน”	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา: สมศ.(องค์การมหาชน)
บทบาทหน้าที่ โรงเรียน	๑. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ๒. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๓. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ๔. ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ๕. จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ๖. ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ๗. จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง(SAR)ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี
สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา	๑. ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำโรงเรียนเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ๒. เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา(SAR) แล้วให้จัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็น ต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโรงเรียนนั้นให้แก่สมศ.เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก ๓. ติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
สมศ.	๑. ดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ๒. จัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบ พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่กำกับดูแลโรงเรียนนั้น ๆ เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

อภิปรายผลการวิเคราะห์

๑.เมื่อให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนั้น การดำเนินการ ๘ ภารกิจ ของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๓ และประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นการขยายความ ๘ ภารกิจ ของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๓ ก็เป็นอันยกเลิก

๒.บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน จะมีอิสระมากขึ้น ไม่ต้องทำตาม ๘ ภารกิจ เหมือนที่ผ่านมา จึงสามารถ วางระบบการประกันคุณภาพภายในได้เองตามความพร้อมและบริบทของโรงเรียน เพียงแต่ต้องมั่นใจว่าจะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

เปรียบเทียบกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๓ และกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๖๑

กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓	กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
ข้อ ๑๔ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการ ประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (๒) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา (๓) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (๔) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา (๕) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (๖) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา (๗) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายใน (๘) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ข้อ ๓ ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา -กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน -จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา - -ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ -จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา -จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง(SAR)ให้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล สถานศึกษาเป็นประจำทุกปี -ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑

๑. “มาตรฐานการศึกษาของชาติ” หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ของ คนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย ๔.๐ ที่แม้แตกต่างตามบริบทของท้องถิ่น และของสถานศึกษา แต่มีจุดหมายรวมคือ “ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก” สามารถเป็นกำลัง สำคัญ ในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมืองต่อไปได้

๒. เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

๒.๑ เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึง ประสงค์ของการศึกษาและให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาและจัดทำมาตรฐาน การศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็น โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษา และเพื่อ วางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา

๒.๒ ใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษา ให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว

๒.๓ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

๓. แนวทางการดำเนินการ

๓.๑ เป็นการให้อิสระสถานศึกษาในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและ ตามความถนัดของผู้เรียนที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดว่า สถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ตามบริบท ระดับและประเภท การศึกษาของสถานศึกษา

๓.๒ ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ทำหน้าที่ ประเมินภายนอกตามรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นอื่น ๆ ผ่านหน่วยงานต้น สังกัด โดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา

๓.๓ หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการสนับสนุน กำกับ ติดตาม ประเมิน และพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ (accountability) มี ระบบการบริหารจัดการทั้งด้านผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากร หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล ทรัพยากร สิ่งสนับสนุนการศึกษา และการประเมิน ตลอดจนระบบและกลไกการพัฒนา คุณภาพอย่างต่อเนื่องที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ที่เหมาะสมตามแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และ ผลลัพธ์สะสมที่ครอบคลุมระดับและประเภทการศึกษาที่ต่อเนื่องกัน

๓.๔ สถาบันผลิตและพัฒนาครูในฐานะกลไกสำคัญ ในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพจะต้องมีบทบาท ในการเตรียมความพร้อมครูก่อนประจำการและส่งเสริมการพัฒนาครูประจำการให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่ สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

๔. ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education, DOE Thailand) หมายถึง คุณลักษณะของคนไทย ๔.๐ ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่ง คั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย ๔.๐ จะต้อง ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึด

ค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ ๓ ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำดังต่อไปนี้

๔.๑ ผู้เรียนรู้ เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพบนพื้นฐานของ ความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิตและคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

๔.๒ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้มีความทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ ๒๑ ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการเพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม

๔.๓ พลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติบนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ โดยผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ๓ ด้าน ที่เหมาะสมตามช่วงวัย มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยง และสะสมตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้ การนำกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะเป็นหน่วยประสานงานในการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาสู่การจัดทำ กำกับ ติดตาม และประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็น สำหรับแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา กระบวนการดำเนินงานดังกล่าวควรใช้การทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและใช้การวิจัยเป็นฐาน

กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา

คุณลักษณะ	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ อาชีวศึกษา
๑. ผู้เรียนรู้(Learner person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี	รู้จักตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมาย และทักษะ การเรียนรู้ บริหารจัดการตนเอง เป็น มีทักษะชีวิต มีความรู้ ความรอบรู้และสมรรถนะที่จำเป็น ต่อการสร้างสุขภาวะ การศึกษาต่อ หรือการทำงานที่เหมาะสม กับช่วงวัย	สามารถขึ้นำการเรียนรู้ ด้วยตนเอง มี ทักษะการเรียนรู้ รู้ทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัว ในโลกยุคดิจิทัลได้ มีทักษะชีวิต ฟันฝ่าอุปสรรคได้ มีความรู้ ความรอบรู้ ด้านต่าง ๆ และ สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา/ การทำงาน/อาชีพ เพื่อ พัฒนา คุณภาพชีวิตของตน

คุณลักษณะ	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ อาชีวศึกษา
๒. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน	มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะ การสื่อสาร มีความรอบรู้ ทางข้อมูล สารสนเทศ และ ทางดิจิทัลเพื่อ แก้ปัญหา มีการคิด อย่างมีวิจารณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ สามารถนำความคิด สู่การสร้าง ผลงานในลักษณะต่างๆ	สามารถแก้ปัญหา สื่อสารเชิง บวก ทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะ การสะท้อนคิด การวิพากษ์เพื่อ สร้าง นวัตกรรม และสามารถ เป็น ผู้ประกอบการได้
๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen)เพื่อสันติสุข	ความเชื่อมั่นในความถูกต้อง ความ ยุติธรรม มีจิตประชาธิปไตย มีสำนึก และความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทย และพลเมืองอาเซียน	มีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียม เป็นธรรมทางสังคม มีจิตอาสา มีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นพลเมืองที่ กระตือรือร้น ในการร่วมสร้างสังคมไทย และโลก ที่ยั่งยืน มีความซื่อสัตย์ ในการทำงานเพื่อส่วนรวม

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ
เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษานำส่งผลให้การดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงาน ภายนอก ที่สะท้อนสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงและเกิดประสิทธิภาพ และกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนการประกัน คุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และมีกลไกปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนา ส่งเสริม กำกับ ดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมี รายละเอียด ดังนี้

ระดับสถานศึกษา ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาให้เกิด การพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๒. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

๒.๑ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้และให้สถานศึกษา กำหนด เป้าหมายความสำเร็จ ตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้สามารถเพิ่มเติมมาตรฐาน การศึกษา ของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

๒.๒ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๒.๓ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๒.๔ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนด ผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม

๒.๕ ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

๒.๖ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี

๒.๗ พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๓. สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพ การศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัด หรือ หน่วยงานที่กำกับดูแล ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตลอดจนให้ คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาแต่ละแห่ง อย่างต่อเนื่อง

๒. รวบรวม และสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report : SAR) พร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น และ จัดส่งไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและ แนวทาง ในการประเมินคุณภาพภายนอก

๓. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอก

๕. ออจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๒. ศึกษา วิเคราะห์ สรุปผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SelfAssessment Report: SAR) และรวบรวมประเด็นที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา ไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

๓. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการจัดบุคคลร่วมเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

๕. ออจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

บุญรักษ์ ยอดเพชร

(นายบุญรักษ์ ยอดเพชร)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกัน จึงให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๙ (๓) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมาตรา ๓๑ ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา และมาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๙ (๓) มาตรา ๓๑ และมาตรา ๔๘ แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับ มติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประกาศ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์
 (น.พ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ
ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

๒) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน
 ความคิดเห็น และแก้ปัญหา

๓) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๕) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

๖) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

๔) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา
 และทุกกลุ่มเป้าหมาย

๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานการศึกษา คำอธิบาย และระดับคุณภาพ

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับ และจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

สำหรับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี ๕ ระดับ คือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษา ประเด็นพิจารณา และระดับคุณภาพ ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายละเอียดแต่ละมาตรฐาน มีดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

๒) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็น และแก้ปัญหา

๓) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๕) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

๖) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

๔) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

คำอธิบาย มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพของผู้เรียน

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่างๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนดในแต่ละระดับชั้น

๒) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็น และแก้ปัญหา

ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ใคร่ครวญไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

๓) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยง องค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงงาน ชิ้นงาน ผลผลิต

๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

๕) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิม ในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการต่างๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผล การทดสอบอื่นๆ

๖) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรืองานอาชีพ

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย

๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

๔) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสม ในแต่ละช่วงวัยสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

การให้ระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน -ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด -ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษิต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน -ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด -ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
ปานกลาง	๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน -ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด -ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน -ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด -ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
ดี	๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน -ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด -ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด -ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้ -ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม -ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	-ผู้เรียนมีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน -ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
ดีเลิศ	๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน -ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด -ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด -ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ -ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม -ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน -ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน -ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
ยอดเยี่ยม	๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน -ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด -ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด -ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ -ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่ -ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม -ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน -ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด เป็นแบบอย่างได้ -ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย -ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย -ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา

และทุกกลุ่มเป้าหมาย

๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และ พันธกิจ อย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา ในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย ของรัฐบาล และของต้นสังกัด รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วน การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายในการนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา บุคลากรและ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา

และทุกกลุ่มเป้าหมาย

สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริม หลักสูตร ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายรวมถึง การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรวรรณหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และ จัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และ สภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดระบบการจัดหา การพัฒนาและการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

การให้ระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	-เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน -มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ปานกลาง	-เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน เป็นไปได้ในการปฏิบัติ -มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ดี	-เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติ -มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา -ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย -พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ -จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ -จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้
ดีเลิศ	-มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ -มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย -ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา -จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย -จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา
ยอดเยี่ยม	-มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง -มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	ทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้ -ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้ -พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน -จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย -จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- ๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- ๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- ๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

คำอธิบาย มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออกแสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การให้ระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	-จัดการเรียนรู้ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง -ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ -ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ
ปานกลาง	-จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของ หลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต -ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ -ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
ดี	-จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต -ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ -ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน -มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก -มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
ดีเลิศ	-จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ -ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ -ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน -มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข -มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
ยอดเยี่ยม	-จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ และ

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	มีการเผยแพร่ -ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง -ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และ นำผลมาพัฒนาผู้เรียน -มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข -มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครูและผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๒ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง มาตรฐานถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานในบริบทนี้จึงเป็นมาตรฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยองค์รวม การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้เกิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพ เพราะสถานศึกษาทุกแห่ง รู้ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริงอยู่ที่ใด การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา ๒ ประการ ได้แก่ ๑) สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน ๒) มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานยังเป็นการกำหนดความคาดหวังที่ชัดเจนให้กับครู ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและ หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการร่วมมือรวมพลังเพื่อให้เกิด คุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด มาตรฐานการศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทุนมนุษย์และ เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคนต้องรับรู้และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น (accountability) มาตรฐานการศึกษามีประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ผู้เรียน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของสังคมและประเทศชาติ ต้องการคนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร จะทำอย่างไรจึงจะเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนด

๒. ครู ใช้มาตรฐานเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะและคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดไว้

๓. ท้องถิ่นและสถานศึกษา ใช้มาตรฐานเป็นแนวทางร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้

๔. พ่อแม่ผู้ปกครอง ประชาชนและผู้นำชุมชน ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบกระบวนการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้นักไทยในท้องถิ่นเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้การจัดการศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

๕. ประเทศชาติ ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ทำให้ทุกองค์กรประกอบของระบบการศึกษาขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน สู่เป้าหมายเดียวกัน และทำให้เกิดภาพการจัดการศึกษาที่มีความหมาย แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษางานวิจัย บทความ บทสัมภาษณ์ผู้นำทางการศึกษา ผู้บริหารดีเด่น ตลอดจนการแสดง ความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลทั่วไป สรุปได้ว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจนหลายประการ ได้แก่ มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำกับ ติดตามงานสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับและชุมชน มีความใกล้ชิดและไว้วางใจกัน มีการตั้งความ คาดหวังของผลสำเร็จไว้สูง มีความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ ทั้งครูและผู้บริหาร มีการสร้าง โอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาผู้เรียนในการทำงานกลุ่มมากขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบ สะอาด และปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมาย ใช้กลวิธีในการประเมินที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริม ความเป็นเลิศทางวิชาการ จัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคสำหรับความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พัฒนางานอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ประกอบกับแนวคิดในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าต้องเป็นมาตรฐานที่ปฏิบัติง่าย ประเมินได้จริง กระชับและจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับชาติ

ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานจึงเน้นที่คุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการและคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๖ ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อ พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ (หมายถึง สุขกาย สุขใจ) สติปัญญา ความรู้ (หมายถึง เป็นคนเก่ง) และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง (หมายถึงเป็นคนดีของคนรอบข้างและสังคม)” และในมาตรา ๗ ที่ว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” นอกจากนี้ เพื่อให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลง ในยุคที่ความรู้และเทคโนโลยีเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) ได้ประกาศวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยยุคใหม่ว่า คนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญารู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว

ประเทศชาติและ เป็นพลเมืองที่ดีของโลก ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบ อาชีพ ดังนั้นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพของผู้เรียน จึงมุ่งเน้นที่ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาย่อยจำนวน ๒ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้น ในระดับ “ปานกลาง” ที่การมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและ การคิดคำนวณ รวมทั้ง การมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกัน ในเรื่องการมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและการแก้ปัญหา การมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ การมีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

๒) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นพื้นฐานในระดับ “ปานกลาง” ที่การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด และ การมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกัน ในเรื่องความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย รวมทั้ง การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

๒.แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร คุณภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา เน้นที่การบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา รวมทั้งระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นตัวสะท้อนคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี มีหลักสูตรสถานศึกษาจะมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาสาระที่เรียน ตลอดจน วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งจะสะท้อนว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เจตคติและพฤติกรรมตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่ หลักสูตรที่ดีควรคำนึงถึงบริบทของผู้เรียน ท้องถิ่นและชุมชน มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ หรือจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามขีดความสามารถ ทำให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์และสมดุลทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ครูและบุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การพัฒนาครูและบุคลากร เน้นไปที่ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพซึ่งต้องมีการพัฒนาที่ตรงตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ สภาพแวดล้อมและการบริการที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนที่มั่นคง สะอาด มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตลอดจน มีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

ทำให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนด้วย มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้น ในระดับ “ปานกลาง” ที่เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดและระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกัน ในเรื่องการบริหาร การพัฒนาวิชาการ การพัฒนาครูและบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม รวมทั้งการจัดระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา

๓.แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งจะบ่งบอกถึงคุณภาพการจัดการศึกษา ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่ยอมรับกันว่าส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเน้นที่การปฏิบัติ (active learning) เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและคงทน

มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้นในระดับ “ปานกลาง” ที่การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง รวมทั้งความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนการตรวจสอบและประเมิน ผู้เรียนอย่างเป็นระบบและการนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกัน ในเรื่องการบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวก รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้และให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้สามารถเพิ่มเติมมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

(ตัวอย่าง)

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพผู้เรียน เช่น

-นักเรียนทุกคนมีความสามารถในการอ่านเขียนภาษาไทยอยู่ในระดับ ๓ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

-นักเรียนร้อยละ ๖๐ มีผลการสอบภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ ๒ ตามเกณฑ์ประเมินของ CEFR

-นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษ/จีน/เกาหลี ในการเป็นมัคคุเทศก์นำชมแหล่งเรียนรู้ (อุทยาน ประวัติศาสตร์/พิพิธภัณฑ์/วัด ฯลฯ)

-นักเรียนทุกคนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแนะนำตนเอง สถานศึกษา และสนทนาอย่างง่ายได้

-นักเรียนร้อยละ ๘๕ ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับ ๓ ขึ้นไป

-นักเรียนทุกคนมีความรับผิดชอบ มีวินัย มีภาวะผู้นำและมีจิตอาสา

-นักเรียนทุกคนเป็นสมาชิกและร่วมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนต่อเนื่อง

-นักเรียนสามารถร่างมาตรฐานและดัดแปลงทำซ้ำได้

- นักเรียนทุกคนสามารถร่ำมนิราและอธิบายความหมายของท่าทำได้
- นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น และแสดงความคิดเห็นที่เหมาะสม
- นักเรียนทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขบนความแตกต่างทางวัฒนธรรม/ความคิดเห็นที่แตกต่าง
- นักเรียนทุกคนมีร่างกายแข็งแรง ไม่ข้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติด และแก้ปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง

มาตรฐานที่ ๒ คุณภาพการบริหารและการจัดการ เช่น

- เป้าหมายของโรงเรียน คือ ๑ นักเรียน ๑ อาชีพ /สถานศึกษารางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา ๒๕๖๓/โรงเรียนของชุมชน
- โรงเรียนใช้กระบวนการ PKC Model / ๔ ร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสรุป ร่วมชื่นชม)ในการบริหาร และจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- โรงเรียนมีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาทุก ๒ ปี โดยความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคมครู ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า
- โรงเรียนมีแผนพัฒนาวิชาการที่คำนึงถึงคุณภาพผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยยึดนโยบายร่วมกันว่า “อัจฉริยะสร้างได้”
- โรงเรียนจัดกิจกรรม “Morning Talk” เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง
- ครูและบุคลากรสนับสนุนทุกคนได้รับการอบรมตรงตาม/สอดคล้องกับหน้าที่ที่ปฏิบัติอย่างน้อย ๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา
- โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น ปลอดภัย มีแหล่งพักผ่อนที่เพียงพอสำหรับนักเรียนและ มีแหล่งสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เข้าถึงได้ง่าย
- โรงเรียนมีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการเพียงพอ และจัดเวทีทางวิชาการให้นักเรียนทุกคนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อย่างน้อย ๒ ครั้งต่อ ๑ ปีการศึกษา
- โรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ อย่างเพียงพอและใช้ประโยชน์เต็มศักยภาพ
- โรงเรียนจัดให้ทุกห้องเรียนเป็น Smart Classroom และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

มาตรฐานที่ ๓ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน เช่น

- ครูทุกคนจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิด สร้างสรรค์ โดยการปฏิบัติจริงผ่านการทำโครงงาน/กิจกรรม/การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ จริงและนักเรียนขยายความคิด และนำไปปรับใช้ในชีวิตได้
- ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการการวิจัยเป็นฐาน
- ครูพัฒนากลวิธี/เทคนิคการสอนอย่างน้อย ๒ รูปแบบ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
- ครูทุกคนพัฒนาและใช้สื่อการสอน สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนที่สอดคล้องกับสาระที่สอน สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนุกในการเรียนรู้
- ครูทุกคนมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และนำเสนอผลการสังเคราะห์ไปวางแผน พัฒนาการเรียนและแนวทางการประกอบอาชีพของนักเรียนชัดเจน
- ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการเรียนรู้และการปฏิบัติตนในห้องเรียน
- ครูทุกคนมีแผนการวัดและประเมินนักเรียนชัดเจนตลอดปีการศึกษา (มีการกำหนด สัดส่วนคะแนน จำนวนชิ้นงาน และพฤติกรรมนักเรียน ชัดเจน) มีการวิเคราะห์ผลการ เรียนรู้ของนักเรียนและนำผล มาพัฒนาให้นักเรียนบรรลุผลตามตัวชี้วัดของหลักสูตร

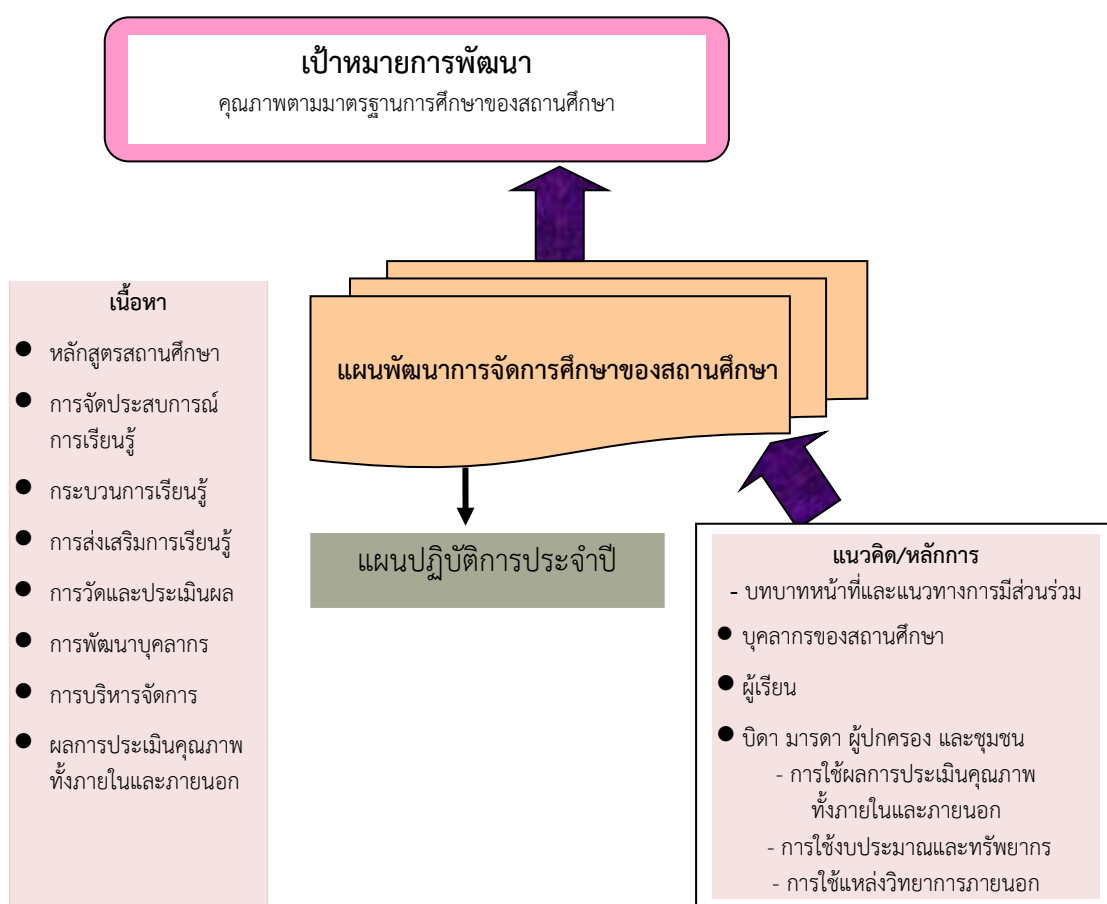
-ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดให้มีเวทีอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้/แสดงความคิดเห็นของนักเรียน อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

-ครูทุกคน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนวิธีการสอน และการแก้ปัญหา ให้นักเรียนเป็นประจำทุกสัปดาห์

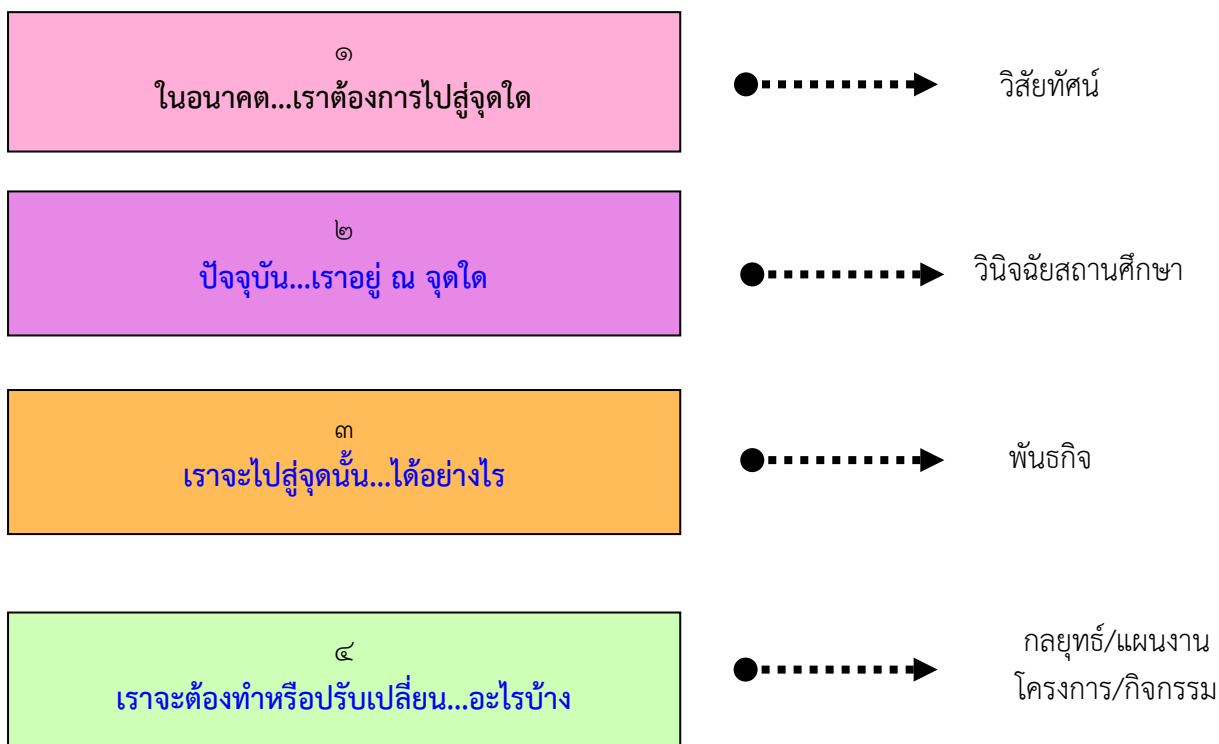
ขั้นที่ ๓ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ให้โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ให้โรงเรียนคำถามเพื่อนำไปสู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และตอบคำถามดังกล่าวให้ได้

แนวคิด หลักการ และความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ และฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๕๓ เน้นให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยส่งเสริมให้หน่วยปฏิบัติ คือ สถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาที่ยึดสภาพปัญหา ความต้องการ และให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจัยหลักในการวางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สถานศึกษาจะต้องมีการระดมสมองในการวิเคราะห์สภาพภายในและภายนอก เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่เป็นผู้ให้บริการและสอดคล้องกับความสามารถของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับบริการทางการศึกษา

ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ ผู้แทนของครูผู้สอน ผู้แทนของกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนของผู้ปกครอง ผู้เรียน ผู้แทนขององค์กร หน่วยงานและสถาบัน ตลอดจนสถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนคิดร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อช่วยกันกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เจอนไขและภาพแห่งความสำเร็จซึ่งครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าว จะต้องมุ่งเน้นกระบวนการสร้างคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด ถือเป็นแผนระยะยาวที่สถานศึกษาจะต้องใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในการกำหนดโครงการพัฒนาในแต่ละด้านที่ตรงกับความต้องการยกระดับคุณภาพของการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี จำเป็นอย่างยิ่ง

ที่จะต้องดำเนินการอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ชัดเจน เหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งมีหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่สำคัญ ๒ ประการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis) วงจรการบริหารงานเชิงระบบ (PDCA) ดังนี้

๑.การวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis)

SWOT Analysis เป็นกระบวนการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ผลสรุปสำหรับกำหนด วิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่มีความชัดเจน จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา SWOT เป็นคำย่อมาจากคำว่า Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats ดังนี้

	ช่วยให้บรรลุ วัตถุประสงค์	ทำให้ไม่บรรลุ วัตถุประสงค์
ปัจจัย ภายใน	จุดเด่น	จุดที่ควรพัฒนา
ปัจจัย ภายนอก	โอกาส	อุปสรรค

Strengths คือ จุดแข็งหรือจุดเด่น หมายถึง การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์

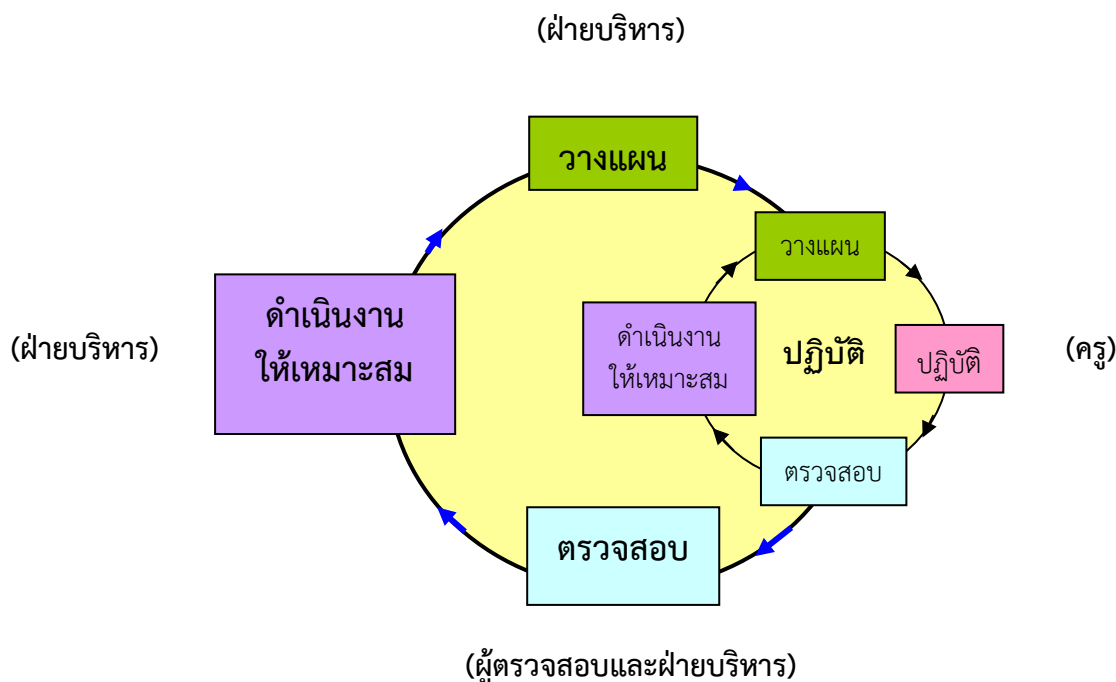
Weaknesses คือ จุดอ่อนหรือจุดที่ควรพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์

Opportunities คือ โอกาส หมายถึง ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์

Threats คือ อุปสรรค หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ทำให้งานไม่บรรลุวัตถุประสงค์

๒.วงจรการบริหารงานเชิงระบบ (PDCA)

การทำงานที่ประสบความสำเร็จได้เร็วและยั่งยืนล้วนสะท้อนให้เห็นว่ามีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีระบบที่ตรวจสอบได้ วงจรเดมมิง (Deming cycle) เป็นกระบวนการดำเนินงานเชิงระบบรูปแบบหนึ่งใช้กันอย่างแพร่หลาย PDCA มาจากคำว่า Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (ดำเนินงานให้เหมาะสม) ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

ขั้นวางแผน (Plan) เป็นการกำหนดกรอบงานที่ต้องการแก้ปัญหา/ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ โดยพิจารณาว่า ต้องนำข้อมูลอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ แล้วกำหนดทางเลือกในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การวางแผนจะช่วยให้สามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

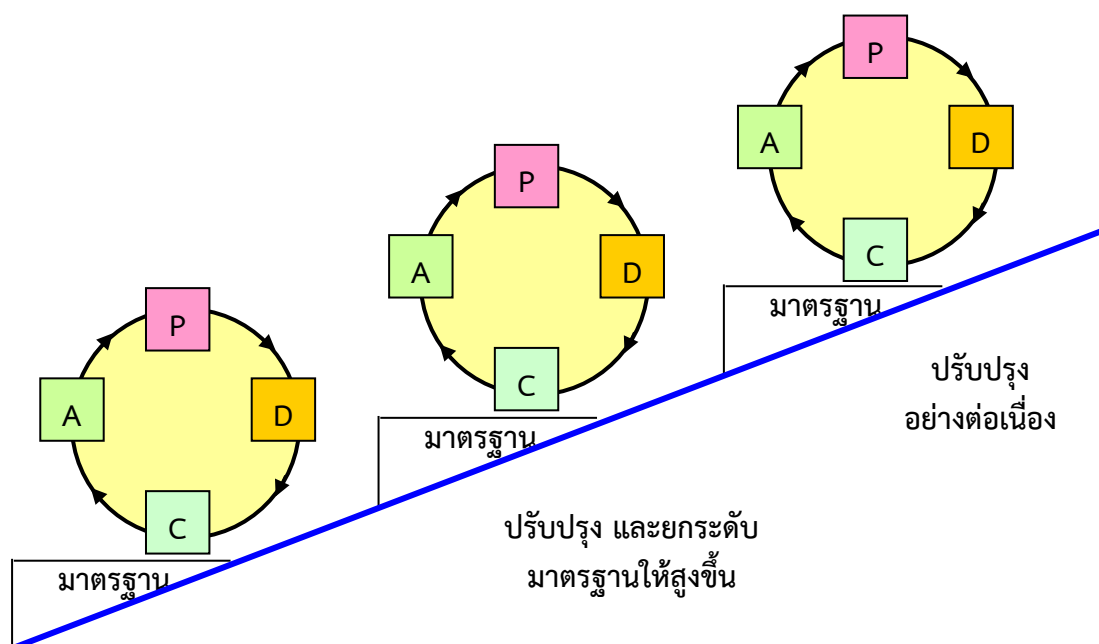
ขั้นปฏิบัติ (DO) เป็นการลงมือปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนา ตามทางเลือกที่กำหนดไว้ในแผน ขณะเดียวกัน มีการตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าดำเนินไปในทิศทางที่กำหนดไว้หรือไม่

ขั้นตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ซึ่งทำให้ทราบว่า การปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยกำหนดความถี่ของการตรวจสอบตามความเหมาะสม

ขั้นดำเนินงานให้เหมาะสม (Act) เป็นการพิจารณาผลการตรวจสอบ และอาจจะนำผลการตรวจสอบมาดำเนินการ ๒ กรณี คือ

กรณีที่ ๑ ถ้ามีผลการปฏิบัติงานที่ดีให้นำกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

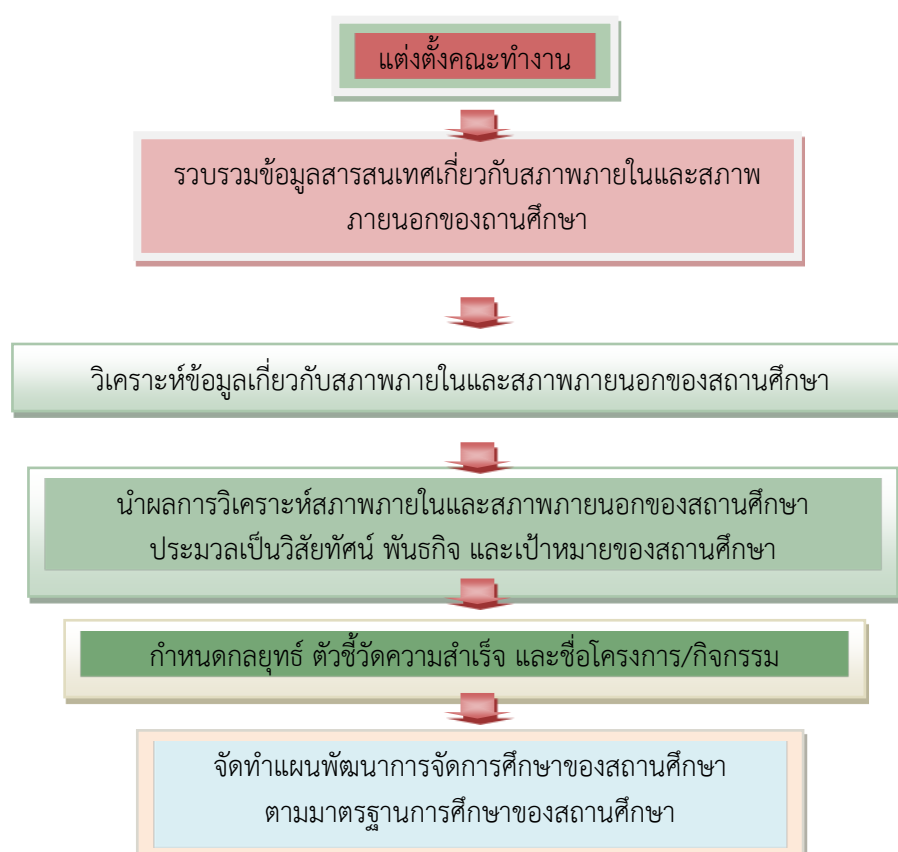
กรณีที่ ๒ ถ้าผลงานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาว่าควรดำเนินการอย่างไรต่อไป เพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

เมื่อนำวงจร PDCA มาใช้ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง จะทำให้การทำงานมีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดนิ่ง

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (๓-๕ ปี)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (๓-๕ ปี) สถานศึกษา สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังแผนภาพที่ ๗

องค์ประกอบของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) มี ๕ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ แนะนำสถานศึกษาในภาพรวม เช่น ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา ข้อมูลด้านการบริหาร ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลอาคารสถานที่แหล่งเรียนรู้ และผลงานที่ผ่านมาในรอบ ๓ ปี ฯลฯ

ส่วนที่ ๒ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย

ส่วนที่ ๓ กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ส่วนที่ ๔ โครงการและกิจกรรมตามกลยุทธ์ระดับองค์กร พร้อมเป้าหมายและงบประมาณ (แสดงเป็น ๓-๕ ปี)

ส่วนที่ ๕ การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

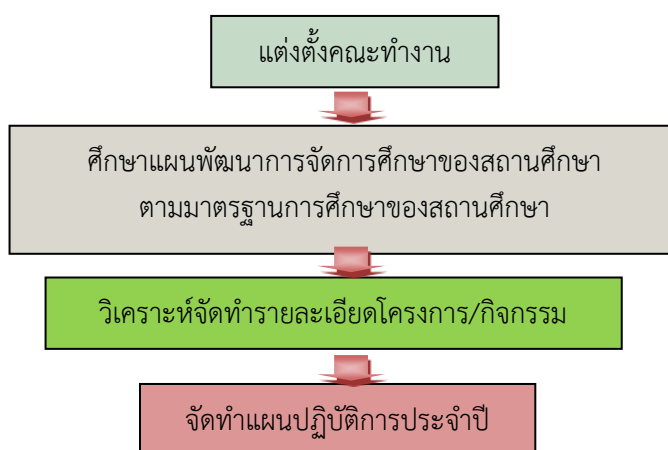
ภาคผนวก

สำเนาคำสั่งคณะทำงาน/คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี)

บันทึกการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ ๓-๕ ปี) ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา อาจดำเนินการเป็นปีงบประมาณหรือปีการศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามความพร้อมและการพิจารณาของสถานศึกษาและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒๙ กำหนดให้ดำเนินงานเป็นปีการศึกษา มีขั้นตอน ดังนี้

องค์ประกอบของแผนปฏิบัติการประจำปี

แผนปฏิบัติการประจำปี มีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. ปกนอก
๒. ปกใน
๓. คำนำ
๔. สารบัญ
๕. เนื้อหา ประกอบด้วย

- ส่วนที่ ๑ บทนำ ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับ สรุปย่อความเป็นมาของสถานศึกษา ภาระงาน/ปริมาณงาน ผลงานที่ประสบผลสำเร็จที่ผ่านมา ประเมินการจํานวนนักเรียนและรายรับของสถานศึกษา ปีการศึกษาที่นำมาจัดทำแผนปฏิบัติการ

- ส่วนที่ ๒ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา สภาพความสำเร็จที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นปีการศึกษา

- ส่วนที่ ๓ รายละเอียดของแผนงาน (กลยุทธ์ระดับองค์กร) โครงการ/กิจกรรม และ ประเมินการงบประมาณ

- ส่วนที่ ๔ การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

- ภาคผนวก ประกอบด้วย สำเนาคำสั่งคณะทำงาน / คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี บันทึกการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ ๔ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางการทำงาน เพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมาย และทิศทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกัน แต่แผนการดำเนินงานจะไม่มีคามหมายถ้าบุคลากรไม่ดำเนินงานตามแผน

โรงเรียนจึงควรสำรวจโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี กิจกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติแต่ไม่ได้ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และกิจกรรมที่ครูในโรงเรียนได้ปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่รับผิดชอบ และตรวจสอบว่าโครงการ กิจกรรมที่ปฏิบัติในปีการศึกษาที่ผ่านมา ใครเป็นผู้รับผิดชอบ และได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ ซึ่งโครงการหรือกิจกรรม ๑ เรื่อง อาจสอดคล้องได้หลายมาตรฐานการศึกษาและหลายประเด็นพิจารณา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมย่อมสร้างคนที่ที่คุณภาพได้ไม่ยากนัก ผู้บริหารจะทำหน้าที่อำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล มีการดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศการปฏิบัติงานของทุกคนทุกฝ่าย กระตุ้นและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย

ครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จ

ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรายงานผลตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุดและภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุนกำกับ ติดตาม และช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

(ตัวอย่าง) แบบรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

บันทึกรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

โรงเรียน..... ปีการศึกษา.....

รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ครั้งที่..... วันที่..... เดือน.....พ.ศ.....

ชื่องาน/โครงการ/กิจกรรม

ผู้รับผิดชอบ

ผลการดำเนินงาน [] ยังไม่ได้ดำเนินงาน [] กำลังดำเนินงาน [] ดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว

ส่วนที่ ๑ การบริหารจัดการและการดำเนินงานตามงาน/โครงการ/กิจกรรม/ตัวชี้วัด

ที่	รายการ	การปฏิบัติ	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
๑	แต่งตั้งคณะทำงาน		
๒	ศึกษาสภาพ/ข้อมูล/ผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา		
๓	ประชุมคณะทำงาน และร่วมกันวางแผนปฏิบัติงาน		
๔	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน		
๕	มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้แก่คณะทำงาน		
๖	นิเทศ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงาน		
๗	ประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรม/ตัวชี้วัด		
๘	วิเคราะห์ สรุป รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรม/ตัวชี้วัด		

ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงาน

๒.๑ ระยะเวลา [] ตรงตามที่กำหนด [] เร็วกว่าที่กำหนด [] ช้ากว่าที่กำหนด

๒.๒ งบประมาณ ได้รับ.....บาท ใช้ไป.....บาท คงเหลือ.....บาท

๒.๓ ผลสำเร็จ [] ร้อยละ ๑-๔๙ [] ร้อยละ ๕๐-๗๙ [] ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

ส่วนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๓.๑ ปัญหา.....

๓.๒ อุปสรรค.....

๓.๓ ข้อเสนอแนะ.....

๓.๔ เอกสารรายละเอียดผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง/รูปภาพกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

[] มี [] ไม่มี

(ลงชื่อ) ผู้รายงาน
(.....)
ตำแหน่ง.....

แบบรายงานผลการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี
โรงเรียน..... ปีการศึกษา.....

รายงานผลการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ครั้งที่..... วันที่ เดือน..... พ.ศ.....
ชื่องาน/โครงการ/กิจกรรม
ผู้รับผิดชอบ

ผลการดำเนินงาน [] ยังไม่ได้ดำเนินงาน [] กำลังดำเนินงาน [] ดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว
มีรายละเอียดผลการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การบริหารจัดการและการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม/ตัวชี้วัด

ที่	รายการ	การปฏิบัติ	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
๑	แต่งตั้งคณะทำงาน		
๒	ศึกษาสภาพ/ข้อมูล/ผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา		
๓	ประชุมคณะทำงาน และร่วมกันวางแผนปฏิบัติงาน		
๔	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน		
๕	มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้แก่คณะทำงาน		
๖	นิเทศ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงาน		
๗	ประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรม/ตัวชี้วัด		
๘	วิเคราะห์ สรุป รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรม/ตัวชี้วัด		

ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงาน

- ๒.๑ ระยะเวลา [] ตรงตามที่กำหนด [] เร็วกว่าที่กำหนด [] ช้ากว่าที่กำหนด
๒.๒ งบประมาณ ได้รับ.....บาท ใช้ไป.....บาท คงเหลือ.....บาท
๒.๓ ผลสำเร็จ [] ร้อยละ ๑-๔๙ [] ร้อยละ ๕๐-๗๙ [] ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

ส่วนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

- ๓.๑ ปัญหา.....
.....
.....
๓.๒ อุปสรรค.....
.....
.....

๓.๓ ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

๓.๔ อื่นๆ.....

.....

.....

(ลงชื่อ)ผู้นิติฯ

(.....)

..... / /

ขั้นที่ ๕ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา(Quality Monitoring and Audit)

ประกอบด้วย

- การกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา
- การรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนา

วัตถุประสงค์การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

- เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตามรวบรวมข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานและการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง
- เพื่อรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
- เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับ
- เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง
- เพื่อเตรียมพร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

รูปแบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

รูปแบบที่ ๑ ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามตรวจสอบ

เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องด้วยตนเองตามโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

รูปแบบที่ ๒ คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

เป็นการติดตามตรวจสอบของคณะกรรมการของสถานศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะตามที่สถานศึกษากำหนด คือโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงาน

บรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด แล้วสรุปรายงานผลการติดตามตรวจสอบพร้อมให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณา ดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ ๓ หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ติดตามตรวจสอบ

เป็นการติดตามตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ปฏิบัติงานเสนอหัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงานของตน หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ติดตามตรวจสอบ การปฏิบัติงานจากรายงานดังกล่าวและตรวจสอบการปฏิบัติงานจริง ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มงาน/ฝ่าย เสนอต่อคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้รับแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนจากรายงานของกลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ศึกษาเอกสาร สอบถาม สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง แล้วสรุป รายงานผลการติดตามตรวจสอบพร้อมให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ ๔ ผู้ปฏิบัติงานรายการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานตามที่สถานศึกษากำหนด คือโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ติดตามตรวจสอบจากรายงานดังกล่าวและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง พร้อมทั้งให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาสามารถตรวจสอบคุณภาพได้ตามบริบทของสถานศึกษา เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ มีเพราะเหตุใด มีการสรุปผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ การติดตามตรวจสอบมีการให้ข้อสังเกต ให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการต่อไป

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน เพื่อให้การบริหารจัดการคุณภาพมีประสิทธิภาพใช้วงจรการบริหารงานเชิงระบบหรือวงจรเดมมิ่ง (PDCA) เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

๑) วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด การวางระบบที่ดีจะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและการบันทึก การทำงานทุกขั้นตอนเป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบ ประเมินตนเอง และ ให้ผู้อื่นตรวจสอบได้ เพราะข้อมูลที่ได้เป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและประเด็นพิจารณา ต่างๆเป็นคุณภาพรวมของสถานศึกษาทั้งหมด

๑.๑) แต่งตั้งบุคลากรตรวจติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

๑.๒) ชี้แจงแนวการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ ขอบข่ายสาระสำคัญของการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

- ๑.๓) จัดทำปฏิทินการติดตามคุณภาพการศึกษา
- ๑.๔) ทบทวนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๑.๕) สรุปและกำหนดประเด็นสำคัญของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๑.๖) สร้างแบบเครื่องมือ แบบบันทึกในการติดตามคุณภาพการศึกษา

๒) ดำเนินการตามแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าการปฏิบัติร่วมกันของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายตามกระบวนการ วิธีการที่กำหนดและต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพควรใช้แนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

- ๒.๑) กำหนดให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพเป็นรายการกิจกรรมครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา
- ๒.๒) สร้างความตระหนัก ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- ๒.๓) วางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดำเนินการเป็นระยะๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ โดยกำหนดเรื่องและปฏิทินปฏิบัติการ
- ๒.๔) ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีหรือกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นผู้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนเอง ตามปฏิทินปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง การดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน
- ๒.๕) ครูและบุคลากรรวบรวม ร้อยรอย หลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย
- ๒.๖) คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล ร้อยรอย หลักฐานการดำเนินงานทั้งหมดในภาพรวมของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

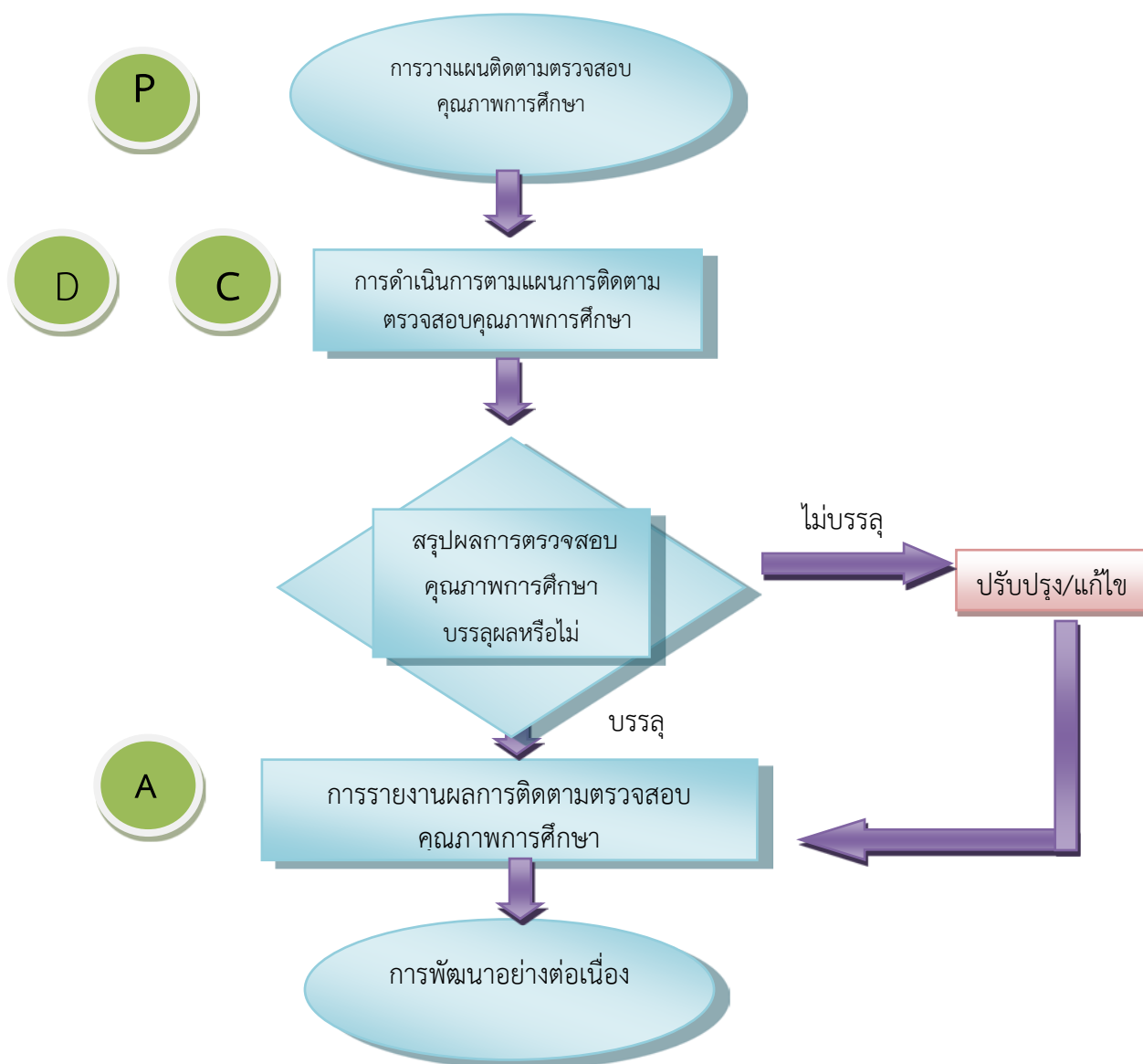
๓) รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการตรวจสอบ/ประเมินตนเอง ร่วมกันหรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินเพื่อเป็นการทบทวนการปฏิบัติงาน มีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สารสำคัญของรายงาน ประกอบด้วย

- ๓.๑) ระยะเวลาของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๓.๒) ขอบเขตและวัตถุประสงค์
- ๓.๓) วิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๓.๔) กิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าสนใจและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง
- ๓.๕) ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

๔) การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นการเสนอแนะมาตรการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยนำผลการประเมินมาพัฒนา ประกอบด้วย

- ๔.๑) ระบุกิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าสนใจ และประเด็นที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง
- ๔.๒) จัดทำและบันทึกข้อเสนอแนะ
- ๔.๓) กำหนดระยะเวลาในการพัฒนา
- ๔.๔) ตรวจสอบการดำเนินงานซ้ำ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากหลักการการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สามารถสรุปเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดังนี้

ตัวอย่างการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

รายงานการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา
 เพื่อการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 ระดับผู้ปฏิบัติ ครั้งที่

โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 โครงการ
 กิจกรรม
 ผู้รับผิดชอบ
 กลุ่มงาน/ฝ่ายงาน

กิจกรรม การดำเนินงานตาม แผน	ระยะ เวลาที่ กำหนด	ระยะ เวลาที่ ปฏิบัติ จริง	เป้าหมาย ความสำเร็จ	ผลการประเมิน ตาม เป้าหมายความสำเร็จ	ตอบสนอง มาตรฐาน/ ประเด็น พิจารณา (ที่ กำหนดในแผน)	ปัญหาอุปสรรค การแก้ไข

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้รายงาน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

รายงานการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา

เพื่อการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ระดับกลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ครั้งที่

โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กลุ่มงาน/ฝ่ายงาน

กิจกรรม การดำเนินงานตาม แผน	ระยะ เวลา ที่กำหนด	ระยะ เวลาที่ ปฏิบัติ จริง	เป้าหมาย ความสำเร็จ	ผลการประเมิน ตาม เป้าหมายความสำเร็จ	ตอบสนอง มาตรฐาน/ ประเด็น พิจารณา (ที่ กำหนดในแผน)	ปัญหาอุปสรรค การแก้ไข
๑. โครงการ.....						
๑.๑ กิจกรรม.....						
๑.๒ กิจกรรม.....						
๒. โครงการ.....						
๒.๑ กิจกรรม.....						
๒.๒ กิจกรรม.....						
ฯลฯ						

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้รายงาน
(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

รายงานการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา
เพื่อการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
ระดับสถานศึกษา ครั้งที่

โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กิจกรรม การ ดำเนินงานตามแผน	ระยะ เวลาที่ กำหนด	ระยะ เวลาที่ ปฏิบัติ จริง	เป้าหมาย ความสำเร็จ	ผลการประเมิน ตาม เป้าหมายความสำเร็จ	ตอบสนอง มาตรฐาน/ ประเด็น พิจารณา (ที่ กำหนดในแผน)	ปัญหาอุปสรรค การแก้ไข
๑. โครงการ..... ๑.๑ กิจกรรม..... ๑.๒ กิจกรรม.....						
๒. โครงการ..... ๒.๑ กิจกรรม..... ๒.๒ กิจกรรม.....						
ฯลฯ						

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ ผู้รายงาน
 (.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

การประเมินคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพภายใน (Internal Quality Assessment) ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันทีเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานหรือการประเมินตนเอง (Self-Evaluation) ของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามควรสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย ๒ ด้าน คือ

๑) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน โดยระบุได้ถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหา

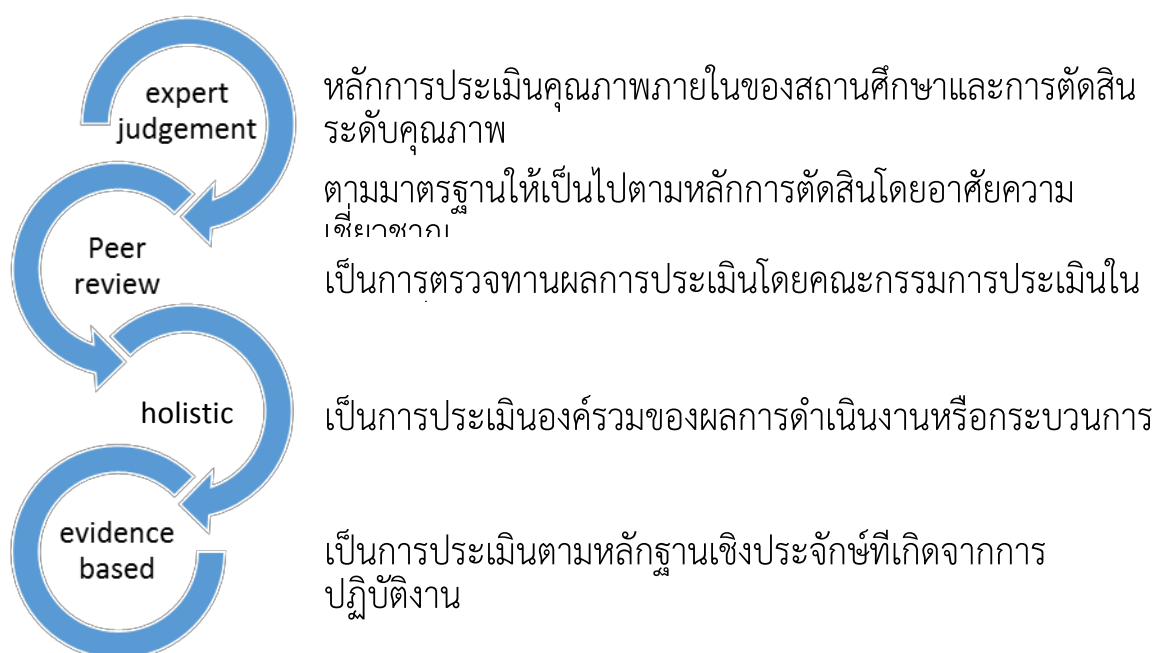
ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อันนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

๒) คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้วในทุกมาตรฐาน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยเฉพาะการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกันแตกต่างกันในเรื่องของจุดเน้นและบทบาทในการดำเนินการ การประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา โดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้ช่วยในการปรับปรุงพัฒนา การให้บรรลุเป้าหมายและนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งในการประเมินแนวใหม่นั้น เป็นการประเมินแบบองค์รวม มีรายละเอียด ดังนี้

รูปแบบและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในแนวใหม่

ในการประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานแนวใหม่ มีแนวทางการประเมินใน 4 ประเด็นหลักคือ

การประเมินคุณภาพสถานศึกษาแนวใหม่ ใช้หลักการประเมินและตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgement) การตรวจทาน ทบทวนผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน หรือ พิษณุพิจารณา (peer review) เทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งคณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้าน การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามบริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพเชิงปริมาณจากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) ควบคู่กัน การตัดสินคุณภาพแบบไม่แยกส่วนหรือไม่แยกองค์ประกอบในการประเมิน ซึ่งเป็นการประเมินผลการ

ดำเนินงานของสถานศึกษาในภาพรวม (holistic assessment) เป็นการประเมินที่ลดภาระการสร้างเอกสารที่ไม่จำเป็นของสถานศึกษา แต่ได้ผลประเมินที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบได้ตามบริบทของสถานศึกษานั้นๆ

การประเมินและตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgement)

การตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญเป็นการพิจารณาให้น้ำหนักความสำคัญแก่หลักฐานที่มีอยู่เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สอดคล้องกับหลักฐานที่ปรากฏ โดยผู้เชี่ยวชาญรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีทักษะ หรือได้รับการฝึกอบรม หรือมีประสบการณ์เฉพาะทางซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะประเมิน ผู้เชี่ยวชาญ จึงเป็นผู้ที่มีเครื่องมือทางความคิด (mental tools) ที่จำเป็นต่อการประเมิน ได้แก่ ความรู้ในการเลือกหลักฐานที่จะนำมาใช้ในการตอบคำถามการประเมิน ความสามารถในการให้น้ำหนักความสำคัญกับความถูกต้องตรงประเด็นของหลักฐานต่างๆ และความสามารถในการตีความความสำคัญ ของข้อเท็จจริง (facts) หรือ ข้อสันนิษฐาน (assertions) ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความสามารถในการคิดค้นมุมมองจากมวลข้อมูลสารสนเทศที่อาจจะมีข้อจำกัดหรือความขัดแย้งในตนเอง (self-conflicted) รวมอยู่ด้วย การดำเนินการประเมินและตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินโดยพิชญพิจารณ์หรือการทบทวนโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer review)

Peer review หรือศัพท์บัญญัติใช้คำว่า “พิชญพิจารณ์” เป็นกระบวนการการตรวจเยี่ยม ติดตาม ประเมิน โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานที่คล้ายกัน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาในการปฏิบัติงาน

โดยมีนักวิชาการ หรือหน่วยงานต่างๆ ได้ให้แนวคิด ความหมาย ดังนี้

พิชญพิจารณ์ในการประกันคุณภาพ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบความเหมาะสมของการบริหารจัดการเรียนการสอนรายวิชาหรือหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้ทำหน้าที่พิชญพิจารณ์เปรียบเสมือนเพื่อนที่มีความปรารถนาดีต่อหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีใจเป็นกลาง ปราศจากอคติในการพิจารณา ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตรที่เข้าไปพิจารณา และให้ผลป้อนกลับในการประเมินที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น ด้วยท่าทีที่เป็นมิตร

โมเดลพิชญพิจารณ์ มี 3 โมเดล ได้แก่ โมเดลการประเมิน (evaluation model) โมเดลการพัฒนา (development model) โมเดลความร่วมมือร่วมพลัง (collaborative model) สองโมเดลแรกผู้ประเมินหรือผู้ทำหน้าที่พิชญพิจารณ์จะมีบทบาทเหนือกว่าผู้ถูกประเมิน ด้วยความเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์สูง สามารถใช้ความชำนาญของตนเองในการตัดสินคุณภาพของหลักสูตรของผู้อื่น ต่างกันที่โมเดลแรกเน้นการตัดสินคุณภาพของหลักสูตรแบบได้-ตก มากกว่าโมเดลที่ 2 ซึ่งเน้นการให้ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงพัฒนาจากการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยของผู้ประเมินความรู้สึกเป็นเจ้าของผลการประเมิน ในกลุ่มของผู้ถูกประเมินจะไม่มีในสองโมเดลนี้ เนื่องจากผู้รับการประเมินจะเป็นผู้รับฟังผลการประเมินโดยไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินเหมือนโมเดลที่ 3 คือ โมเดลความร่วมมือร่วมพลัง

ลักษณะของพิชญพิจารณ์ที่พึงประสงค์ควรเป็นแบบความร่วมมือร่วมพลัง (collaborative peer-supported review) เป็นการพิจารณาแบบเปิด ยืดหยุ่น และกระบวนการไม่เป็นแบบสั่งการเปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้เกิดขึ้น ผลการประเมินจะไม่ชี้ขาดจากมุมมองของตนเองฝ่ายเดียว ให้ผู้รับการประเมินแต่ละคนมีโอกาสเลือกและสร้างเส้นทางตามความรู้ที่ตนเองมีอยู่ กระบวนการแบบนี้จะสนับสนุนให้มีการสะท้อนเชิงวิพากษ์ ทำให้แต่ละคนให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

โดยภาพรวม พิชญพิจารณ์เป็นกระบวนการที่เกิดจากความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร ต้องการได้ข้อมูลสะท้อนเชิงวิชาการ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือการ

ปฏิบัติงาน การพิจารณาเป็นกระบวนการที่ทำให้มองเห็นปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยอิงประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การพิจารณาที่จะมีประสิทธิผลจึงต้องเกิดจากการเห็นคุณค่าของการได้ข้อมูลสะท้อนที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนา จึงไม่ควรเป็นกระบวนการที่เกิดจากการถูกบังคับหรือสั่งการให้ต้องทำ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการพิจารณาพิจารณา จึงต้องมีการสื่อสารเพื่อชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะได้จากการพิจารณา ผู้ที่ทำหน้าที่พิจารณาพิจารณาต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานในลักษณะเดียวกับผู้ถูกพิจารณา ในกรณีของการพิจารณาหลักสูตร ควรเป็นบุคคลที่อยู่สาขาเดียวกันหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่จะไปพิจารณา เป็นผู้มีความสมบัติเหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผ่านการพัฒนาให้เป็นผู้เข้าใจบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานในกระบวนการพิจารณาพิจารณา เป็นผู้ที่มีใจเป็นกลาง ปราศจากอคติในการพิจารณา ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตรที่เข้าไปพิจารณา

การประเมินแบบพิจารณาพิจารณา เป็นการประเมินโดยเพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้เป็นเพื่อนจะให้ข้อมูลแบบตรงไปตรงมา จริงใจ ปราศจากอคติ และต้องมั่นใจว่าตนเองในฐานะผู้ประเมินมีความสามารถในการประเมินหลักสูตรนั้นได้จริง ที่สำคัญต้องเข้าใจบริบทของหลักสูตร เพื่อจะได้ให้คำแนะนำที่เหมาะสมนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อหลักสูตรได้ ทั้งนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้ถูกประเมินด้วย

การทำ Peer Review เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ควรมีการทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับ มุ่งเน้นเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์เพื่อนำไปพัฒนาตนเอง เน้นการทำงานในฐานะกัลยาณมิตร เป็นตน ขอควรระวังเหล่านี้จะไม่เป็นอุปสรรคเลย หากทุกคนมองเห็นเป้าหมายร่วมกัน คือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพเพื่อผู้เรียนให้สมกับคำว่าจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การทบทวนระดับเดียวกัน (Peer review) หรือ การทบทวนโดยผู้รู้เสมอกัน เป็นการประเมินงานโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความชำนาญคล้ายกับคนที่ทำงานดั้งเดิมนั้น เป็นระบบควบคุมกันเองโดยสมาชิกวิชาชีพที่มีคุณสมบัติความสามารถในสาขาที่เข้าประเด็นกัน เป็นวิธีที่ใช้เพื่อรักษามาตรฐานทางคุณภาพ เพื่อเพิ่มคุณภาพ และเพื่อให้เกิดความเชื่อถือในงาน ภายในกลุ่มนักวิชาการ เป็นวิธีการกำหนดว่า งานวิชาการนั้นสมควรจะตีพิมพ์หรือไม่ เป็นเรื่องที่จัดหมวดหมู่ได้ตามชนิดของงาน หรือตามอาชีพ เช่น การทบทวนระดับเดียวกันทางการแพทย์

การทบทวนโดยนักวิชาการระดับเดียวกัน (Scholarly peer review หรือ refereeing) เป็นกระบวนการตรวจสอบงานวิชาการ งานวิจัย หรือแนวคิดโดยนักวิชาการในสาขาเดียวกัน ก่อนที่จะตีพิมพ์งานในวารสารวิชาการหรือในหนังสือ การทบทวนจะช่วยผู้ตีพิมพ์ ซึ่งก็คือหัวหน้าบรรณาธิการหรือคณะบรรณาธิการ ตัดสินใจว่างานนั้นควรจะได้รับ รับถ้าแก้ไข หรือปฏิเสธ เป็นกระบวนการที่ต้องมีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ (ซึ่งบางครั้งจำกัดอย่างแคบๆ) ผู้มีความรู้และสามารถทำงานทบทวนอย่างเป็นกลางๆ ได้โดยระดับหนึ่ง แต่ว่า การทบทวนที่เป็นกลางๆ โดยเฉพาะในงานที่มีการจำกัดอย่างไม่ชัดเจน หรือเป็นงานหลายสาขาวิชา อาจเป็นเรื่องยาก และแนวคิดใหม่ๆ ที่สำคัญ อาจจะไม่ได้รับการยอมรับจากคนรุ่นเดียวกันการทบทวนโดยนักวิชาการระดับเดียวกัน เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อคุณภาพทางวิชาการ และใช้ในวารสารวิชาการสาขาวิทยาศาสตร์โดยมาก แต่ไม่ได้ช่วยป้องกันการพิมพ์งานวิจัยที่ไม่เป็นจริงทั้งหมด โดยปกติแล้วการทบทวนจะทำแบบนิรนาม แต่ว่าในปัจจุบันมีงานทบทวนแบบเปิดเผยเป็นจำนวนพอสมควร โดยที่ผู้อ่านจะเห็นข้อคิดเห็นของผู้ทบทวน โดยแสดงชื่อของผู้ทบทวนด้วย

การประเมินบนพื้นฐานของหลักฐาน (evidence-based assessment)

การประเมินบนพื้นฐานของหลักฐาน (evidence-based assessment) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล สังเคราะห์ และตีความข้อมูลจากหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการตัดสินใจ ผู้ประเมินจึงต้องสืบค้น วิเคราะห์ และนำข้อมูลหลักฐานที่มีความชัดเจน มีเหตุผล ไปใช้ประกอบ การพิจารณาและการตัดสินใจคุณค่าอย่างรอบคอบ

หลักฐานเชิงประจักษ์ คือ ข้อเท็จจริงที่สังเกตหรือพิสูจน์หรือยืนยันได้ ความรู้ที่ผ่านการทดลองใช้หรือ พิสูจน์ในทางปฏิบัติแล้ว สมมติฐานทางทฤษฎีที่ได้รับการพิสูจน์ยืนยันว่าเป็นความจริง โดยมีข้อมูลหรือ หลักฐานประกอบการยืนยัน

หลักฐานเชิงประจักษ์ อาจได้มาด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบ เอกสารหลักฐาน หรือใช้หลายวิธีประกอบกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องมากที่สุด ในลักษณะของการ ตรวจสอบสามเส้า (triangulation) โดยใช้แหล่งข้อมูลต่างกัน ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล หรือวิธีการเก็บ ข้อมูลต่างกัน ดังนั้นผู้ประเมินจึงต้องมีทักษะในการจำแนก รวบรวม และนำหลักฐานมาใช้ได้อย่างเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายการประเมิน

ผู้ประเมินอาจใช้ข้อคำถามต่อไปนี้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกหลักฐาน

1. ข้อมูล หรือหลักฐานที่จะใช้คืออะไร จะใช้ประกอบการประเมินได้อย่างไร
2. หลักฐานมีความถูกต้องน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด
3. เหตุผลแนวคิดเบื้องหลังในการเลือกหลักฐานนั้นๆ คืออะไร

ความน่าเชื่อถือของหลักฐาน สามารถแบ่งได้หลายระดับ ดังนี้

1. ความน่าเชื่อถือน้อย เช่น ข้อมูลจากการบอกเล่า หรือประสบการณ์ส่วนตัวหรือข้อคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ อย่างไรก็ตามข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาต่อไป
2. ความน่าเชื่อถือปานกลาง เช่น ผลการวิจัยที่ทำเฉพาะกลุ่ม ไม่มีตัวเทียบ (case study) การศึกษาแบบนี้อาจเกิดอคติได้ง่าย

3. ความน่าเชื่อถือสูง คือ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยที่มีการสุ่มตัวอย่าง ควบคุมตัวแปร การศึกษาแบบนี้จะไม่จำเพาะเจาะจง และจะมีการเปรียบเทียบกับก่อนข้างดีกว่าแบบที่ 2

ขั้นตอนการประเมินบนพื้นฐานของหลักฐาน

1. ระบุประเด็นการประเมิน เช่น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระบบ การวัดและประเมินผล การนำผลการประเมินไปใช้
2. กำหนดหลักฐานที่ใช้ในการประเมินที่เป็นไปได้ทั้งหมด
3. ตรวจสอบความถูกต้อง น่าเชื่อถือของหลักฐาน
4. คัดเลือกหลักฐานที่ดีที่สุด เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจ
5. พิจารณาตัดสินคุณค่าโดยเชื่อมโยงหลักฐานกับประเด็นการประเมิน

การประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment)

การประเมินแบบองค์รวม เป็นแนวคิดที่ใช้ถูกนำมาใช้ประเมินคุณภาพในยุคการจัดการศึกษา อิงมาตรฐาน และหลักสูตรการเรียนการสอนอิงมาตรฐาน โดยการประเมินแบบองค์รวม กล่าวคือ การพิจารณาคุณภาพผลงานนักเรียน หรือผลงานของโรงเรียนทุกมาตรฐานโดยรวม แล้วจึงตัดสินระดับ คุณภาพเพียงค่าเดียว มีความสำคัญที่ควรเข้าใจ ดังนี้

การประเมินแบบองค์รวมหรือการประเมินแบบบูรณาการ (integrated assessment) มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มุ่งประเมินงานกิจกรรมขององค์กรในภาพรวมมากกว่าจะประเมินองค์ประกอบย่อยๆ
 2. ส่วนย่อยหน่วยงานย่อยจะถูกประเมินรวมไปด้วยกัน
 3. ต้องใช้ผู้ประเมินที่เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ (professional judgement) ซึ่งจะช่วยลดเวลาการประเมินลงได้มาก และช่วยขจัดความไม่น่าเชื่อถือในการประเมินได้
 4. อยู่บนพื้นฐานของร่องรอยหลักฐานที่ดำเนินงานอยู่แล้ว (evidence - based)
- การประเมินแบบองค์รวมนั้นผู้ประเมินต้องสามารถชี้ร่องรอยที่สะท้อนศักยภาพของสิ่งที่ประเมินเฉพาะที่จำเป็นและมีเทคนิคที่จะรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ให้เพียงพอ แล้วจึงทบทวนร่องรอยหลักฐานและตัดสินใจ

รูปแบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่

การประเมินแบบองค์รวม (Holistic assessment)

๑. มุ่งประเมินในภาพรวม (ไม่แยกส่วน/องค์ประกอบ)
๒. ส่วนย่อยหน่วยงานย่อย จะถูกประเมินรวมไปด้วยกัน
๓. ต้องใช้ผู้ประเมินที่เชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ (Professional judgment)
๔. ต้องมีร่องรอยหลักฐาน (Evidence based)

ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายใน

๑. ขั้นการเตรียมการ

๑) การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในประเด็นที่สำคัญๆ เช่น การประเมินคุณภาพคืออะไร มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นอย่างไร เน้นย้ำกับบุคลากรในการ ให้ความร่วมมือ การตอบคำถามหรือการสัมภาษณ์ โดยยึดหลักการตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริง เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประเมินคุณภาพ คือ การกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีม และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ โดยเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบมาตรฐานการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินตามมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

๒) การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำร่วมกันเป็นทีม ซึ่งคณะกรรมการหรือคณะทำงานควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

๒. ขั้นการดำเนินงาน

ขั้นการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง ซึ่งวงจรของเดมมิ่งประกอบด้วยการวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) โดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง

๑) การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ / เป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจนจาก ๓ มาตรฐาน หรือ ++ (มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา) แนวทางการดำเนินงาน รวมไปถึงการวางแผนผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับการจัดทำแผนของสถานศึกษา เช่น แผนปฏิบัติงานประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แผนงบประมาณ แผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น กำหนดวิธีการประเมินประเด็นพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน วางแผนการเก็บข้อมูล วางแผนการวิเคราะห์/สรุปและรายงานผล

๒) การดำเนินการตามแผน (D) ศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ประเด็นพิจารณา ผู้บริหาร โรงเรียนควรให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ

๓) การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (C) โดยวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินประเด็นพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานและสรุปผลการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

๔) การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A) สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา

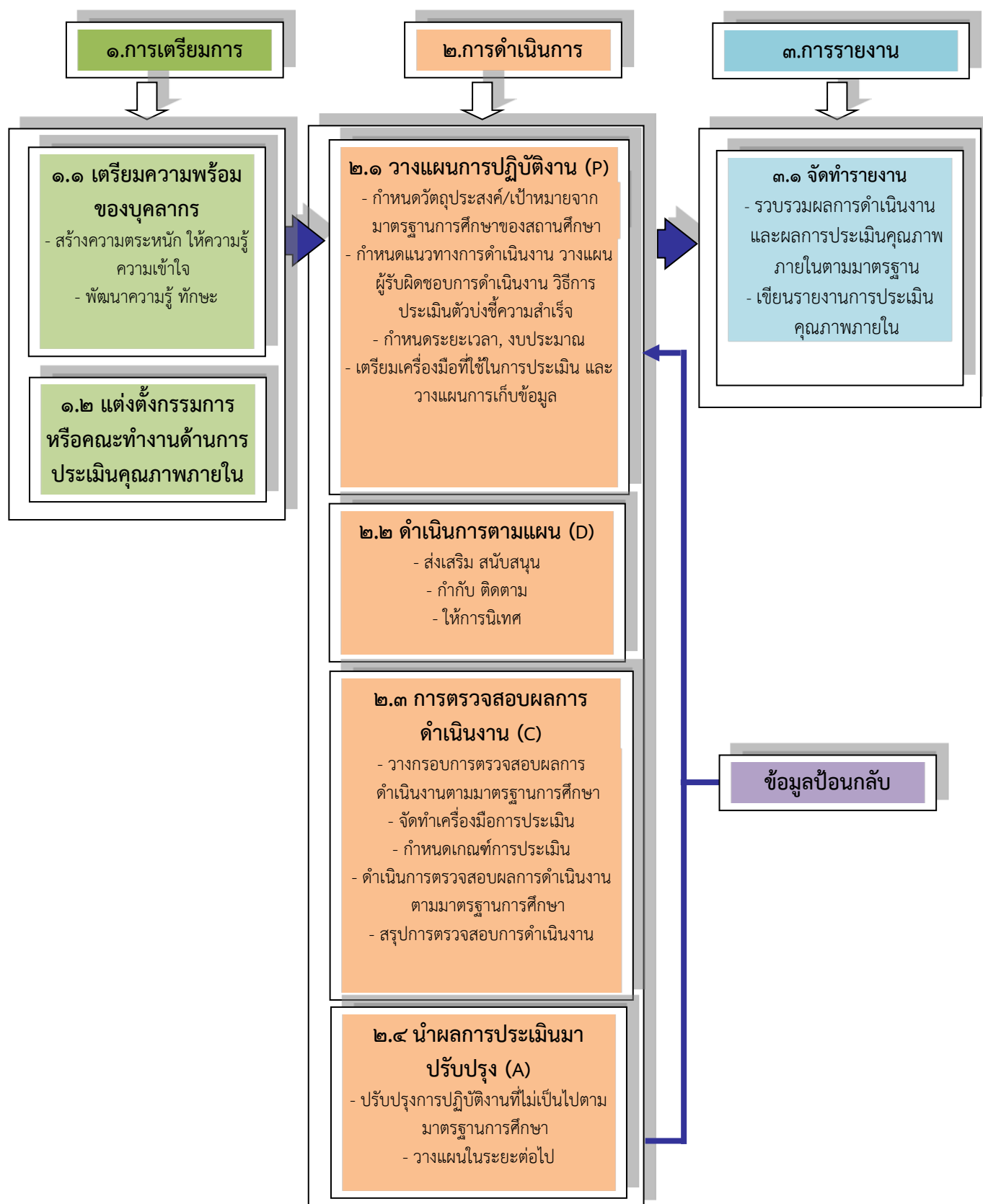
ในส่วนที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินของสถานศึกษาตามแนวทางที่สถานศึกษาเลือกใช้ แล้วดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลหรือไม่ ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปดำเนินการตามขั้นตอนที่ ๑) ใหม่ เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

๓. ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาเสร็จแล้ว จะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ให้ทราบโดยทั่วกัน

แนวทางการประเมินคุณภาพภายใน

ขั้นที่ ๖ ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

เมื่อได้ผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษามาแล้ว โรงเรียนต้องติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

(ตัวอย่าง)

ผลการประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานการศึกษา/ประเด็นพิจารณา	เป้าหมายความสำเร็จ	
	โรงเรียนกำหนด	ผลการประเมิน
มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพผู้เรียน		
๑.นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเขียนภาษาไทยอยู่ในระดับ ๓ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๙๐
๒.นักเรียน มีผลการสอบภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ ๒ ตามเกณฑ์ประเมินของ CEFR	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๔๐
๓.นักเรียนทุกคนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแนะนำตนเอง สถานศึกษา และสนทนาอย่างง่ายได้	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๘๐
๔.นักเรียน ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับ ๓ ขึ้นไป	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๖๐
๕.นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ประเพณี ของท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
๖.นักเรียนทุกคนมีร่างกายแข็งแรง ไม่ข้องเกี่ยวสิ่งเสพติด และแก้ปัญหา โดยไม่ใช้ความรุนแรง	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๙๐
๗.นักเรียนทุกคนเป็นสมาชิกและร่วมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ต่อเนื่อง	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๙๕

สรุปผลการประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพผู้เรียน

๑.วิธีดำเนินการของสถานศึกษา

.....

๒.ผลงานที่ปรากฏจากการดำเนินงาน.....

.....

๓.จุดเด่น.....

.....

๔.จุดที่ควรพัฒนา.....

.....

๕.ข้อเสนอแนะ.....

.....

คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการ ของงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับ
มาตรฐานการศึกษา/ประเด็นพิจารณา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายความสำเร็จที่โรงเรียน
กำหนดไว้แล้วตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยเน้นติดตามผลจุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะ ซึ่ง
จะเป็นการลดช่องว่างของเป้าหมายความสำเร็จที่โรงเรียนกำหนดกับผลการประเมิน

เมื่อติดตามผลการดำเนินการ ของงาน/โครงการ/กิจกรรม เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้จัดทำรายงานผลการ
ติดตาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนางาน/โครงการ/กิจกรรม ให้มีคุณภาพสูงขึ้น ต่อไป

(ตัวอย่าง)

รายงานผลการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

ครั้งที่..... วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

ชื่องาน/โครงการ/กิจกรรม

สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา/ประเด็นพิจารณา

ผู้รับผิดชอบ

ผลการปรับปรุงพัฒนา [] ยังไม่ได้ดำเนินงาน [] กำลังดำเนินงาน [] ดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว

๑.วิธีดำเนินการของสถานศึกษา

.....

๒.ผลงานที่ปรากฏจากการดำเนินงาน.....

.....

๓.จุดเด่น.....

.....

๔.จุดที่ควรพัฒนา.....

.....

๕.ข้อเสนอแนะ.....

.....

(ลงชื่อ)ผู้รายงาน

(.....)

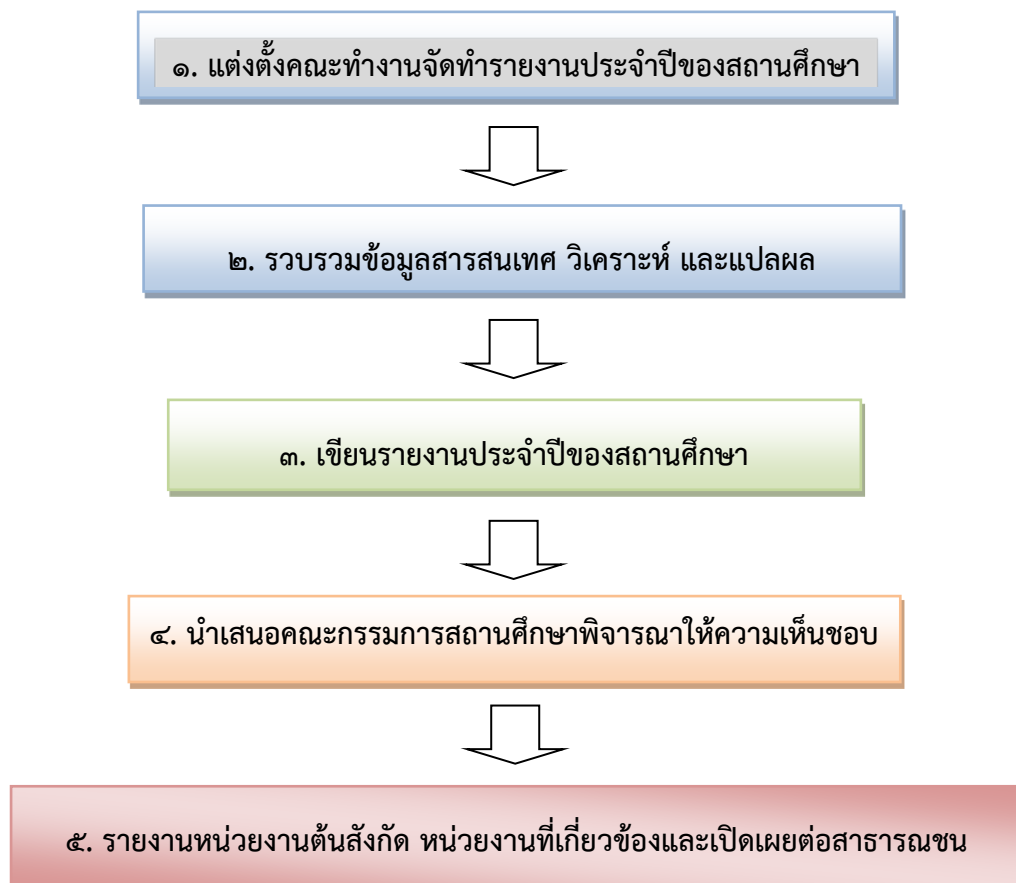
..... / /

ขั้นที่ ๗ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ปีการศึกษา ๒๕๖๒ (Self Assessment Report : SAR) นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานให้ สพม.๒๙

จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษา
ของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี

ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในมีรายละเอียด ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการจากบุคคลผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย

- ๑.๑ ผู้อำนวยการโรงเรียน
- ๑.๒ รองผู้อำนวยการโรงเรียน
- ๑.๓ หัวหน้ากลุ่ม ฝ่าย ตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน
- ๑.๔ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ / หัวหน้างาน
- ๑.๕ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่สถานศึกษาขนาดเล็กอาจกำหนดให้ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสมการดำเนินงานของคณะกรรมการจะต้องวางแผนการจัดทำรายงานประจำปีโดยมีการกำหนดช่วงระยะเวลาจัดทำ รายละเอียดการรายงาน รวมถึงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ทั้งนี้จะต้องรายงานต่อผู้เกี่ยวข้องก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี

๒. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล

การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผลเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้รายงานประจำปี มีความสมบูรณ์ มีคุณภาพตรงตามสภาพของสถานศึกษา ซึ่งภาระงานที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินงาน มีดังนี้

๒.๑ รวบรวมข้อมูล สารสนเทศจากการดำเนินงานประจำ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ครอบคลุม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๒.๒ ออกแบบการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมไว้ในแต่ละมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา

๒.๓ วิเคราะห์และแปลผลเพื่อการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

๓. เขียนรายงานประจำปีของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญอาจแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

๓.๑ ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐาน

๓.๒ ตอนที่ ๒ รายงานว่าผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับ..... (กำลังพัฒนา ปานกลาง ดี ดีเลิศ หรือ ยอดเยี่ยม) โดยอธิบายเหตุผลและผลงาน หลักฐานสำคัญที่ยืนยันว่าผลการประเมินเป็นจริง น่าเชื่อถือ

๓.๓ ตอนที่ ๓ อธิบาย วิธีดำเนินการ ผลที่เกิดขึ้นชัดเจน เป็นรูปธรรม ให้เชื่อว่าบรรลุผล ตามเป้าหมายความสำเร็จที่กำหนดไว้แล้ว โดยจำแนกเป็นรายมาตรฐาน อาจมีภาพหรือแผนภูมิประกอบ เท่าที่จำเป็น

มาตรฐานที่ ๑.....

มาตรฐานที่ ๒.....

มาตรฐานที่ ๓.....

+ มาตรฐาน /ประเด็นพิจารณา ที่โรงเรียนกำหนดเพิ่มเติม.....

สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวม

ระบุผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมทั้งที่เป็นผลสำเร็จและไม่สำเร็จตามเป้าหมาย พร้อมทั้งระบุปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้สำเร็จหรือไม่สำเร็จ

จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา

ระบุจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ความต้องการและการช่วยเหลือ

ระบุความต้องการ การช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในด้านวิชาการ การบริหารจัดการ และอื่น ๆ

๓.๔ ตอนที่ ๔ แผนพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้นอีก ๑ ระดับ เช่น จากระดับดี เป็น ดีเลิศ หรือจากดีเลิศ เป็น ระดับยอดเยี่ยม

แผนปฏิบัติการที่ ๑

แผนปฏิบัติการที่ ๒

แผนปฏิบัติการที่ ๓

แผนปฏิบัติการที่ ๔

แผนปฏิบัติการที่ ๕

๓.๕ ภาคผนวก

หลักฐาน ข้อมูลสำคัญ เอกสารอ้างอิง ภาพกิจกรรมสำคัญที่แสดงเกียรติยศและผลงานดีเด่น
ของสถานศึกษา

๔. นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

หลังจากเขียนรายงานประจำปีเสร็จสมบูรณ์ สถานศึกษาจะต้องนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา
พิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๕. รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

เมื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปี และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาแล้ว จะต้องรายงานและเปิดเผยผลการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ท้องถิ่น
ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น รายงานประจำปีฉบับสมบูรณ์ เผย
ผ่าน Website ของสถานศึกษา จุลสาร อนุสาร แผ่นพับ รายงานเสียงตามสาย และชี้แจงในการประชุม

บทส่งท้าย

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มีการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน นั้น นอกจากโรงเรียนจะดำเนินงานอย่างครบถ้วนตั้งแต่การ ศึกษา วิเคราะห์ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ และ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑ มีการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประเมินผล ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐาน และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง(SAR) แล้ว ยังมี ๒ หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ทำหน้าที่ในการให้ คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนา อย่างต่อเนื่อง

เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) แล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ จะดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของ ๘๑ โรงเรียน และจัดทำสรุปรายงานผลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูล สารสนเทศ ประกอบการกำหนด นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต่อไป

ส่วนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เป็นรายโรงเรียน นั้น สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ จะจัดรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็น ต่าง ๆ ที่ต้องการ ให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นๆ ให้แก่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)เพื่อ ใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

๒.สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ.จะดำเนินการประเมินผลและ ติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและ การติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป และส่งรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ อีกทางหนึ่งด้วย

ทั้งนี้ สมศ.อาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.ดำเนินการประเมินผลและ ติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาก็ได้

เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ ได้รับรายงานผลการประเมินและ การติดตามตรวจสอบสถานศึกษานั้นๆ จาก สมศ.แล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ จะติดตามผลและร่วมการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้สูงขึ้น ต่อไป

คณะจัดทำเอกสาร

ที่ปรึกษา

นายพิทยา ไชยมงคล

นายฉัตรชัย ทองสุทธิ์

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

คณะทำงาน

1.นายพิชัย ญาณศิริ	ศึกษานิเทศก์
2.นางสาวสุกานดา อีมา	ศึกษานิเทศก์
3.นางวาสนา ไชยรัตน์	ศึกษานิเทศก์
4.นางสาวประยงค์ศรี พูลทรัพย์	ศึกษานิเทศก์
5.นายสมรุต หุจันท์	ศึกษานิเทศก์
6.นางสาวผ่องศรี สมยา	ศึกษานิเทศก์
7.นายอานนท์ วงศ์วิศิษฐ์รังสี	ศึกษานิเทศก์
8.นางจิรา ลังกา	ศึกษานิเทศก์
9.นางณัฐธภา ตรงดี	ศึกษานิเทศก์
10.นายธนา ฐศรวิวรรณ	ศึกษานิเทศก์
11.นางสาวกชพร พันธุ์ศิริ	ศึกษานิเทศก์
12.นางสาวจามรี เชื้อชัย	ศึกษานิเทศก์
13.นางสาวณปภัช บุญสมศรี	ศึกษานิเทศก์
14.นางสาธิตา จันทนป	ศึกษานิเทศก์

